

Wetenschappelijke Adviesraad Dyslexie



Jaarplan 2024

Leeswijzer

Het Jaarplan 2024 bestaat uit een terugblik op 2023 en een Jaarplan voor 2024. Dit Jaarplan is vastgesteld binnen de WARD en wordt ter accordering voorgelegd aan het NKD-bestuur, zodat reactie op zowel de inhoud als de begroting mogelijk is.

De Wetenschappelijke Adviesraad Dyslexie (WARD) van het NKD adviseert het bestuur over beleidsvraagstukken op de onderdelen die van belang zijn voor het verwezenlijken van de doelstellingen van het NKD. Daarmee beoogt de WARD wetenschappelijke kennis over dyslexie en de toepassing van deze kennis in onderwijs, zorg en beleid te bevorderen. Om dit te realiseren geeft de WARD het NKD-bestuur gevraagd en ongevraagd advies. De leden van de WARD oefenen hun taken uit zonder last of ruggenspraak en op persoonlijke titel.

De WARD bestond in 2023 uit:

- dr. Jurgen Tijms (voorzitter, RID/UvA)
- prof. dr. Elise de Bree (secretaris, UU)
- prof. dr. Nienke Atteveldt (VU, tot juli 2023)
- dr. Madelon van den Boer (UvA)
- prof. dr. Peter de Jong (UvA)
- drs. Evelien Krikhaar (Expertisecentrum Nederlands)
- dr. Femke Scheltinga (ITTA)
- prof. dr. Jolijn Vanderauwera (UC Louvain-la-Neuve)

Prof. dr. Milene Bonte (MU) was als lid van de Raad van Bestuur aanwezig bij de WARD-vergaderingen.

Dit is ook de samenstelling van de WARD in 2024. Er zijn drie mogelijke vacante posities voor experts op het gebied van dyslexie en gedragsproblemen. Op het moment van schrijven is nog niet bekend wie de nieuwe voorzitter van de WARD zal zijn per januari 2024.

Terugblik 2023

De WARD is in 2023 tweemaal digitaal samengekomen. Er is dit jaar aandacht besteed aan de volgende thema's:

1. Protocol DDB 3.0 en BVRD

De WARD-leden dragen bij aan inhoudelijke vragen die spelen rondom PDDDB 3.0 en de Brede Vakinhoudelijke Richtlijn Dyslexie (BVRD).

De WARD is vertegenwoordigd in de beheerkerngroep van de BVRD (van den Boer, de Jong, Krikhaar, Tijms).

2. Databank [NDD]

De WARD-voorzitter is lid van de data/kwaliteitscommissie en daardoor betrokken bij de databank en data/kwaliteitscommissie. Een subgroep van de WARD heeft met de commissie overlegd over de beoogde rapportages. Een eerste jaarrapportage zou worden voorgelegd aan de WARD. Dat gaat in 2024 wel gebeuren. De WARD zal, waar gewenst, adviseren over de rapportage.

3. Webinars

Webinars waar WARD-leden aan hebben bijgedragen zijn 'Webinar Samen in Dialoog (10-5-23, Tijms).

4. Zichtbaarheid WARD

De WARD probeert zichtbaar te zijn binnen het NKD door bovenstaande (1,2,3) en onderstaande activiteiten en door adviezen te geven aan het bestuur. Daarnaast hebben WARD-leden bijgedragen aan de inspiratiedag van 4 oktober 2023 (de Jong, Tijms) en aan de plenaire discussiesessie over dyslexie als kans/talent/evolutionair voordeel (5 oktober 2023, de Jong, Tijms). Net als vorig jaar is ook in 2023 een groot deel van een [NKD-nieuwsbrief](#) gewijd aan ontwikkelingen binnen de WARD en onderzoek van de WARD-leden. De voorzitter (Tijms) en secretaris (de Bree) hebben een bijdrage geleverd aan de discussie rondom preventie op de heidag van het NKD (september 2023). De voorzitter (Tijms) heeft de WARD vertegenwoordigd in het MT en de data/kwaliteitscommissie.

5. Onderzoek naar effectiviteit online behandelen

Het onderzoek naar effectiviteit van online behandelen is in oktober 2023 afgerond (WARD-leden: van Atteveldt, de Bree, Tijms, Vanderauwera, en RvB-lid Bonte). Zie Bijlage 2.

6. Onderzoek naar effectiviteit van psycho-educatie

Het onderzoek naar de effectiviteit van psycho-educatie is in oktober 2023 afgerond (WARD-leden: van Atteveldt, de Bree, Tijms, Vanderauwera, en RvB-lid Bonte). Zie Bijlage 2.

7. Handreiking dyslexiediagnostiek en behandeling bij kinderen met een migratieachtergrond

Er is verder gewerkt aan de handreiking dyslexiediagnostiek en behandeling bij kinderen met een migratieachtergrond. De WARD-subgroep (Scheltinga, Tijms, Vanderauwera, de Bree) heeft samenwerking opgezocht met Vlaamse meertaligheidsexperts (Mostaert, Schraeyen). Zie Bijlage 2. Beoogde oplevering is 1 januari 2024.

Kosten 2023

Hieronder staat een overzicht van de gemaakte kosten:

Activiteit	Kosten
Vergaderingen <ul style="list-style-type: none"> Vacatiegeld (gebaseerd op 10 leden, 2 vergaderingen, 200 Euro vacatiekosten) 	€ 3.000,-
Secretaris (Elise) en voorzittertaken (Jurgen)	€ 2.300,-
Gevraagd advies	geen extra kosten
<u>Constance thema's</u> PDDB 3.0, BVRD, NDD	geen extra kosten
<u>Projecten</u>	
Webinars	geen extra kosten
Position statement dyslexie	geen extra kosten
Online behandelen (assistentie, niet voor bijdrage van WARD-leden)	kosten gemaakt in
Psycho-educatie (assistentie, niet voor bijdrage van WARD-leden)	2022
Handreiking dyslexiediagnostiek en behandeling bij kinderen met een migratieachtergrond (assistentie en bon voor externe leden, niet voor bijdrage van WARD-leden)	€ 1.000,- 500* kosten worden nog gemaakt in 2024
Niet meegerekend als kosten <ul style="list-style-type: none"> Inzet secretariële ondersteuning 	
TOTAAL	€ 6.300,-

Jaarplan 2024

De werkzaamheden van de WARD zijn ook in 2024 grofweg onder te verdelen in 1) ad hoc reacties op ontwikkelingen in het veld en adviezen aan het NKD bestuur, in 2) doorlopende thema's (zoals het PDDB 3.0 en de Databank (NDD)) en in 3) projecten die zijn vormgegeven op basis van gedefinieerde knelpunten en kennislacunes.

1. Ad hoc reacties, (on)gevraagde adviezen

Wat betreft 1: De ad hoc reacties en de gevraagde en ongevraagde adviezen komen tot stand op basis van de actualiteit. Het is daarom niet mogelijk om nu alle onderwerpen te noemen waar de advisering zich op zal gaan richten. We hebben er vertrouwen in dat het bestuur, de BAC en de kwaliteitscommissie de WARD weten te vinden op het moment dat er vragen leven.

We voorzien in ieder geval dat de RvB de WARD om advies zal vragen rondom de rol van het NKD in preventie en de vormgeving van ondersteuningsniveau 3. Er is in de zomer van 2023 een begin gemaakt met een vraagformulering hierover vanuit de RvB en er is tijdens de heidag aandacht aan dit onderwerp besteed. Als er vanuit de RvB een concrete adviesvraag is opgesteld zal de WARD zich hierover buigen.

2. Doorlopende thema's

Wat betreft 2: Hieronder staan de constante thema's waarin de WARD een rol speelt of desgevraagd een rol in kan spelen

a. Protocol DDB

Waar gevraagd zal de WARD betrokken zijn bij

- Het aanvullen van het PDDB wat betreft psycho-educatie en online behandelen, op basis van de rapporten die oktober 2023 zijn opgeleverd.
- Het aanvullen van het PDDB wat betreft dyslexiediagnostiek en behandeling bij kinderen met een migratieachtergrond, op basis van de op te leveren handreiking (januari 2024).
- De handreiking dyslexiediagnostiek-en behandeling bij kinderen met TOS.

b. Nederlandse Databank Dyslexie [NDD]

- Waar gevraagd zal de WARD betrokken zijn bij ondersteuning van en advisering over de rapportages voor de praktijken.

3. Specifieke projecten

Wat betreft 3: Een aantal WARD-leden is betrokken geweest bij de projecten van voorgaande jaren (psycho-educatie, online behandelen, handreiking dyslexiediagnostiek en behandeling bij meertaligheid). Gegeven de slagkracht van de WARD zal dit jaar een beperkt aantal projecten worden opgesteld, namelijk 1) de rol van de bibliotheek in ON4 (en ON3) en 2) concretisering adviestraject richting NDD. De projectbeschrijvingen zijn te vinden in Bijlage 3. Naast deze specifieke projecten vanuit de WARD zullen Jurgen en Elise in 2024 betrokken zijn bij de handreiking dyslexiediagnostiek en behandeling voor kinderen met TOS.

Begroting 2024

Hieronder staat een overzicht van het benodigde budget voor 2024:

Activiteit	Kosten
Vergaderingen	
• Vacatiegeld (gebaseerd op 2 vergaderingen en 10 leden, 225 Euro vacatiekosten)	€ 4.500,-
Secretaris, voorzitter	€ 6.800,-
Gevraagd advies (raming)	€ 1.000,-
<u>Constante thema's</u> PDDB 3.0, NDD	geen extra kosten
<u>Projecten</u>	
Handreiking dyslexiediagnostiek en behandeling bij kinderen met een migratieachtergrond (cadeaubon voor externe leden, niet voor bijdrage van WARD-leden, oorspronkelijk begroot in 2022)	€ 500,-
Concretisering van de NDD	€ 5.000,-
Project rol van bibliotheken in ON4 (en 3)	€ 7.260,-
Reserve	€ 1.000,-
Niet meegerekend als kosten	
• Inzet secretariële ondersteuning	
TOTAAL	€ 26.060,-

BIJLAGE 1 WARD-projectplan en -format

Procedure

1. De secretaris en de voorzitter van de WARD vullen voor WARD-activiteiten het format in.
2. De secretaris zal via de mail en/of tijdens de WARD-vergadering de leden van de WARD informeren over het plan. Leden die activiteiten kunnen verrichten binnen het project, zullen op dezelfde wijze worden benaderd en bekend gemaakt. WARD-leden kunnen via email of tijdens overleg eventuele bezwaren kenbaar maken. Bij verdeeldheid zal volgens WARD-reglement gestemd worden.
3. De secretaris stuurt het volledig ingevulde projectplan via email naar de voorzitter van het NKD ter informatie en, indien er sprake is van een projectbudget > €1000,-, ter accordering¹.
4. De secretaris uploadt het (indien van toepassing geaccordeerde) projectplan in de WARD-map van Mijn NKD.
5. De secretaris houdt een overzicht bij van het budget van de lopende projecten en draagt er zorg voor dat dit totaal de grens van €20.000,- niet overschrijdt. Indien er overschrijding van dit maximum WARD-budget dreigt, zullen voorzitter en secretaris met het NKD-bestuur in overleg gaan, alvorens verdere activiteiten waarvoor budget nodig is in gang te zetten.

Format

Titel project	
Projectnummer	jjjj.xxx – 2023.001 etc.
Korte beschrijving en doelen	
Activiteiten	1. ... 2. ... 3. ...
Looptijd	Startdatum: Einddatum:
Betrokken leden WARD	
Verwachte aantal uren WARD	[Zo mogelijk gesplitst naar activiteit]
Andere betrokkenen vanuit NKD	
Externe partijen betrokken	
Opbrengsten / producten	
Extra budget WARD	€ [kan ook 0,00 zijn]
Andere financiering NKD intern	[hoe en bedrag]
Andere financiering extern	[hoe en bedrag]
Eindverantwoordelijk/ Procesbewaking	[In de regel zal de secretaris of voorzitter van de WARD de eindverantwoordelijke zijn. Doel: procesbewaking.]

¹ NKD-intern is de afspraak dat budgetten boven € 1000 door de penningmeester en de voorzitter worden gezien als deze afwijken van de vastgestelde (= geaccordeerde) begrotingsbedragen.

BIJLAGE 2 WARD-projectplannen 2023

Titel project	KENNISOVERZICHT PSYCHO-EDUCATIE
Projectnummer	2021.002
Korte beschrijving en doelen	<p>Opstellen van een literatuuroverzicht over psycho-educatie bij ernstige dyslexie</p> <p>Opzet project: uitvoer door these-studenten of werkstudent onder begeleiding van senior onderzoeker.</p> <p>Optioneel kan dit samen gaan met een trial naar de effecten van bepaalde psycho-educatie-programma's</p> <p>Doelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Welke inhoudelijke elementen en technieken worden gebruikt bij psycho-educatie? • Welke doelstellingen worden nagestreefd bij psycho-educatie? • Wat is bekend over de effecten van psycho-educatie bij kinderen met ernstige dyslexie en hun ouders/verzorgers?
Activiteiten	<ol style="list-style-type: none"> 1. Literatuuronderzoek plegen 2. Overzicht schrijven 3. Voorleggen aan leden WARD met verzoek feedback en aanvulling 4. Opstellen definitieve document <p>Optioneel: Opzet trial-design, ethische cie, etc. Kleine opzet m.b.v. masterthese-studenten of groter via subsidie-aanvraag Uitvoeren onderzoek</p>
Looptijd	<p>Startdatum: 01-03-2021</p> <p>Einddatum: 01-10-2023</p>
Betrokken leden WARD	Jurgen Tijms, Jolijn Vanderauwera, Nienke Atteveldt, Elise de Bree
Verwachte aantal uren WARD	-
Andere betrokkenen vanuit NKD	Milene Bonte
Externe partijen betrokken	Student-assistent en masterscriptiestudent onder begeleiding van werkgroep
Opbrengsten / producten	Overzichtsdocument wetenschappelijke stand van zaken psycho-educatie en voor gebruik als handreiking voor het bieden van psycho-educatie in de praktijk. Tevens basis voor toekomstig aanpassen paragraaf psycho-educatie in PDDB bij update naar 3.1.
Extra budget WARD	€ 0,00
Andere financiering NKD intern	€ 5.000,-
Andere financiering extern	-
Eindverantwoordelijk/ Procesbewaking	Jurgen Tijms / Elise de Bree

Titel project:	KENNISOVERZICHT ONLINE BEHANDELEN
Projectnummer	2021.003
Korte beschrijving en doelen	<p>Opstellen van een literatuuroverzicht over online behandelen bij kinderen met ernstige dyslexie.</p> <p>Opzet project: uitvoer door these-student(en) of werkstudent onder begeleiding van senior onderzoeker.</p> <p>Doelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat stellen richtlijnen van beroepsverenigingen m.b.t. online behandelen (bv. statement APA) • Welke technische vereisten • Welke specifieke competenties van behandelaar • Wat is de wetenschappelijke stand van zaken en de evidence-base m.b.t. <ul style="list-style-type: none"> - Online behandelen van leerproblemen en dyslexie in het bijzonder - Online behandelen van psychische problematiek bij kinderen in het algemeen
Activiteiten	<ol style="list-style-type: none"> 1. Literatuuronderzoek plegen 2. Overzicht schrijven 3. Voorleggen aan leden WARD met verzoek feedback en aanvulling 4. Opstellen definitieve document
Looptijd	Startdatum: 01-03-2021 Einddatum: 10-10-2023
Betrokken leden WARD	Jurgen Tijms, Jolijn Vanderauwera, Nienke Atteveldt, Elise de Bree
Verwachte aantal uren WARD	-
Andere betrokkenen vanuit NKD	Milene Bonte Optioneel Kwaliteitscie (PG)
Externe partijen betrokken	Student-assistent In overleg (met bestuur): bij eindversie belangrijke stakeholders vragen mede te ondertekenen/-schrijvend
Opbrengsten / producten	Overzichtsdocument wetenschappelijke stand van zaken online behandelen en voor gebruik als handreiking voor het online behandelen in de praktijk. Tevens basis voor toekomstig aanpassen paragraaf online behandelen in PDDB bij update naar 3.1.
Extra budget WARD	€ 0,00
Andere financiering NKD intern	€ 5.000,-
Andere financiering extern	-
Eindverantwoordelijk/ Procesbewaking	Jurgen Tijms / Elise de Bree

Titel project:	HANDREIKING DYSLEXIEDIAGNOSTIEK BIJ KINDEREN MET EEN MIGRATIEACHERGROND
Projectnummer	2022.002
Korte beschrijving en doelen	<p>Opstellen van een handreiking dyslexiediagnostiek bij kinderen met een migratieachtergrond.</p> <p>Opzet project: uitvoer door werkstudent onder begeleiding van senior onderzoeker(s).</p> <p>Doelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Op basis van wetenschappelijke en professionele kennis een handreiking opstellen om de dyslexiediagnostiek bij kinderen met een migratieachtergrond te faciliteren <ul style="list-style-type: none"> ○ Wat is de wetenschappelijke stand van zaken ○ Welke instrumenten zijn beschikbaar ○ Welke specifieke competenties van een gedragsdeskundige zijn vereist
Activiteiten	<ol style="list-style-type: none"> 1. Literatuuronderzoek plegen (meertaligheid en diagnostiek: taalkwesties, interculturele kwesties) 2. Interviews met onderzoekers en professionals met expertise op deze gebieden voor ophalen practice-based evidence 3. Overzicht en handreiking schrijven 4. Voorleggen aan leden WARD met verzoek feedback en aanvulling 5. Opstellen definitieve document
Looptijd	<p>Startdatum: 01-03-2022</p> <p>Einddatum: 01-02-2024</p>
Betrokken leden WARD	Jurgen Tijms, Femke Scheltinga, Elise de Bree
Verwachte aantal uren WARD	-
Andere betrokkenen vanuit NKD	Optioneel kwaliteitscommissie, beleidsadviescommissie
Externe partijen betrokken	<p>Kirsten Schraeyen; Charlotte Mostaert</p> <p>In overleg (met bestuur): bij eindversie belangrijke stakeholders vragen mede te ondertekenen/-schrijven</p>
Opbrengsten / producten	Handreiking dyslexiediagnostiek bij kinderen met een migratieachtergrond voor gebruik in de praktijk. Tevens basis voor toekomstig aanvullen paragraaf diagnostiek in PDDB bij update naar 3.1; Disseminatie via NKD-site en een NKD webinar.
Extra budget WARD	€ 0,00
Andere financiering NKD intern	€ 5.000,-
Andere financiering extern	-
Eindverantwoordelijk/ Procesbewaking	Jurgen Tijms / Elise de Bree

BIJLAGE 3 WARD-projectplannen 2024

Titel project	Rol van de bibliotheek in ON4 (en 3)
Projectnummer	2024.01
Korte beschrijving en doelen	Het doel van dit project is om een inventarisatie te maken van beschikbare onderzoeken en/of publicaties waarin beschreven wordt welke rol de bibliotheken spelen om lees- en spellingproblemen bij leerlingen met dyslexie te ondersteunen op (ON3 en) ON4.
Activiteiten	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inventarisatie van beschikbare, geschikte publicaties (o.a. vanuit KB, Stichting Lezen) 2. Verspreiden van vragenlijst onder bibliotheken om aanbod te inventariseren. 3. Beknopte literatuurstudie naar de effecten van betrokkenheid bibliotheken op de ondersteuning van kinderen (en ouders). 4. Handreiking met concrete adviezen voor behandelaars om de expertise en kennis van bibliotheken in te zetten. <p>Deeldocumenten zullen aan de WARD worden voorgelegd.</p>
Looptijd	Startdatum: 1-2-2024 Einddatum: 1-7-2024
Betrokken leden WARD	Femke Scheltinga, Evelien Krikhaar
Verwachte aantal uren WARD	Activiteit 1: 16 uur Activiteit 2: 16 uur Activiteit 3: 40 uur Activiteit 4: 16 uur
Andere betrokkenen vanuit NKD	N.v.t. (WARD als meelezers van het product)
Externe partijen betrokken	N.v.t.
Opbrengsten / producten	Handreiking voor behandelpraktijken met overzicht van aanbod vanuit de bibliotheken. Het zal gaan om concrete, onderbouwde adviezen voor behandelaars.
Extra budget WARD	€ 7.260,-
Andere financiering NKD intern	N.v.t.
Andere financiering extern	N.v.t.
Eindverantwoordelijk/ Procesbewaking	Voorzitter/Jurgen Tijms, Elise de Bree

Titel project	Concretisering adviestraject richting NDD
Projectnummer	2024.02
Korte beschrijving en doelen	Het doel van dit project is om te onderzoeken hoe een concretisering van het adviestraject richting de NDD kan worden gemaakt.
Activiteiten	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inventarisatie van a) de vragen die er zijn rondom de NKD-database en NKD-rapportage en b) van de voorlopige rapportages 2. Bekijken welke vragen/aspecten door de WARD kunnen worden opgepakt dan wel uitgezet onder externe experts 3. Na deze oriëntatie, bepalen welke concrete adviezen en ondersteuning kan worden geboden voor de NKD-database en rapportage en hoe dit proces moet worden vormgegeven <p>Deeldocumenten zullen aan de WARD worden voorgelegd en binnen de WARD worden besproken.</p>
Looptijd	Startdatum: 1-2-2024 Einddatum: 1-10-2024
Betrokken leden WARD	Jurgen Tijms, Peter de Jong
Verwachte aantal uren WARD	60 uur
Andere betrokkenen vanuit NKD	Nog te bepalen, wellicht Milene Bonte en datacommissie
Externe partijen betrokken	Nog te bepalen
Opbrengsten / producten	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inventarisatie van de voorlopige NKD-rapportages over de database en de vragen die er zijn rondom database en rapportage 2. Adviezen over NKD-rapportage over de database
Extra budget WARD	€ 5.000,-
Andere financiering NKD intern	N.v.t.
Andere financiering extern	N.v.t.
Eindverantwoordelijk/ Procesbewaking	Voorzitter/Jurgen Tijms, Elise de Bree